

Gadden

Medlemstidning för Sveriges biodlingsföretagare Nummer 6 2021

Fristads Folkhögskola
Examen för nya yrkesbiodlare

ÅRETS POLLINATÖR

**Nybro kommun gör
saker annorlunda**

+

Honungsbutik
per automatik i
Friedrichshafen

APISCANDIA
ÖREBRO 2022

Tre dagar i februari om
biodling och inget annat

Biodlingsföretagarna

Vi köper din honung

Som marknadsledare fortsätter vi vår stora satsning på svensk honung och söker nu efter fler leverantörer. Om du är ny biodlare eller vill utöka din befintliga biodling kan du få stöd och utvecklingshjälp av oss.

Här är några av de saker vi erbjuder när du säljer din honung:

- Säker betalning inom 30 dagar
- Rådgivning och utbildning till dig som vill utöka din biodling
- Möjlighet till förskott för företag som nyinvesterar i sin verksamhet
- Fler fördelar hittar du på vår hemsida:
<http://svenskabiprodukter.se/leverantor>

Vi vill värna om den svenska honungsproduktionen och söker fler samarbetspartners bland företag och biodlarföreningar.

Är vårt erbjudande intressant?

Kontakta oss för ett samtal om hur vi kan arbeta tillsammans.

0705-41 03 22

richard.johansson@svenskabiprodukter.se

Ledaren

Denna gång av Mats Olofsson som är sekreterare i föreningen och har suttit i styrelsen i tre år.

Hur svårt kan det vara?

Jag började med bin 2015. Jag skulle bara ha ett samhälle hemma i trädgården, funderade inte på var all honung i butikshyllorna kom ifrån och visste inte att det finns något sådant som yrkesbiodlare. Efter något år fick jag nys om YH-utbildningen som jag gick 2017–2018 och det var där jag förstod att det går att bedriva biodling som ett yrke. Under utbildningen hade jag djärva planer för hur snabbt jag skulle växa till flera hundra samhällen. Hur svårt kan det vara?

Naturen och verkligheten sa ifrån och tillväxtresan fick sig en knäck. Med mer erfarenhet har jag kommit till insikt om att det inte är riktigt så enkelt som jag trodde. Biodling på yrkesnivå innebär mycket arbete och krav på kompetens där de flesta av oss också är egenföretagare. Det kan bli många ensamma timmar där du är utlämnad till dig själv att lösa problem och att hitta avsättning för dina produkter. Det krävs en hel del försäljning för att dra in en årslön. Därför är det viktigt att nätverka och att skaffa kollegor i branschen där vi kan hjälpa varandra.

Ett sätt är att vara medlem i Biodlingsföretagarna. Vi är en liten förening men med fler medlemmar ges mer utrymme att

agera som en organisation att räkna med. Den stora händelsen varje år är kongressen i samband med föreningens årsmöte. Vi får hoppas att det går att genomföra den fysiskt denna gång i februari 2022. Just nu är det planeringen av konferensen som upptar mycket av tiden för styrelsen.

Under de tre år jag har suttit i styrelsen har jag lärt mig mycket nytt och fått många nya värdefulla kontakter. Om du vill engagera dig i styrelsen (se det som en uppmaning) så hör av dig till valberedningen vars kontaktuppgifter finns längst bak i Gadden. Det finns många frågor att hugga tag i. Men man måste inte vara med i styrelsen för att engagera sig för föreningen. Jag tror föreningen skulle må bra av olika arbetsgrupper som engagerar sig i olika frågor och sedan rapporterar till styrelsen. Med detta sagt vill jag samtidigt meddela att jag själv inte ställer upp för en ny period i styrelsen. Kanske kommer jag tillbaka i framtiden om tillfälle ges.

Nu laddar vi för konferensen där jag hoppas att vi ses och sedan är det snart dags för en ny biodlarsäsong. Tiden går fort när man har roligt!

Mats Olofsson sekreterare

Varmt välkommen till
Gadden nr 6. 2021

05 STYRELSEN INFORMERAR

06 MEDLEMSKÄT

Sagt om bfs kommunikation

08 APISCANDIA 2022 I ÖREBRO

om konferensen, program och drottningssymposium

12 NOTISER

14 POLLINERA SVERIGE

presenterar Årets Pollinatör

16 NPB-PROJEKT – UNDERSÖKNING

Låg kunskap om honung i butik

20 MITT BIODLINGSÅR

Linda berättar om året på Fristad, första kullen yrkesbiodlare har tagit examen

24 RAPPORT FRÅN EPBA-MÖTE i Tyskland

26 BIODLINGSMÄSSA I FRIEDRICHSHAFEN

Stort utbud på mässan

28 JV INFORMERAR

Läkemedel mot varroa

30 JORDBRUKSVERKET

ser över biorganisationen

31 GADDEN INFORMATION, KONTAKTUPPGIFTER

Gadden utges av Biodlingsföretagarna och utkommer sex gånger per år. Se utgivningsplan på sidan 31. Tips på innehåll kan mailas till kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Kommunikatör

Sanna Ohlander
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Ansvarig utgivare

Helena Ring Johansson
ordforande@biodlingsforetagarna.se

Redaktör & Art director

Marie Backman

Tryck

Danagårds Litho, Ödeshög

Tidningen är Svanenmärkt.
Utförligare information på sidan 31.

Biodlingsföretagarna

Joel Svenssons Vaxfabrik

www.joelvax.se | 0431-430055 | info@joelvax.se

Klippanvägen 905 | 266 94 Munka-Ljungby

MÅNADENS ERBJUDANDE DECEMBER

SPIKAD OCH TRÅDAD RAM

inkl. stift och hylsor

1040 :-

Pris / 100 st

Ordinarie pris: 1320 :-

Priser exkl. moms

Frakt tillkommer

Reservation för slutförsäljning.

ÅNGVAXSMÄLTARE

170G/H

Passar alla rammått. Ångvaxsmältaren är tillverkad av rostfritt syrafast stål med en tjocklek på 0,8 mm. Anordningen är anpassad för att smälta vax och smälta ur vax från ramar. Ångvaxsmältaren har en vattentank, som matas genom en slang ansluten till tanken. Tanken är försedd med en vattennivåsensor som automatiskt öppnar och stänger flödet av vattnet. Med vaxutlopp undertill.

SPECIFIKATION

- » Längd: 1000 / 1500 mm
- » Höjd: 835 mm
- » Bredd: 445 mm
- » Strömförsörjning 400V
- » Effekt: 6 kW
- » Perforerad bricka i behållaren

PRIS

170G	Ångvaxsmältare, 1000 mm	15 200 kr*
170H	Ångvaxsmältare, 1500 mm	16 100 kr*

* Gäller så långt lägret räcker
Pris exkl. moms

VAXINLÄMNINGEN ÄR ÖPPEN

1/10-21 - 31/3-22

VID INLÄMNING AV VAX

- » Namn och antal kolli på alla säckar
- » Väl emballerat, bitätt
- » Maxvikt / kolli 20 kg

Exempel på namnlapp vid inlämning av vax och ramar

- » Fullständigt namn och adress
- » Telefonnummer
- » E-post
- » Antal kolli

Styrelsen informerar

Vad har hänt?
Vad är på gång?

Inbjudan från Livsmedelsverket

BF kommer att möta Livsmedelsverket i början av december efter en inbjudan att diskutera honung och kontroll av honung. Livsmedelsverket får många frågor om honungens ursprung, märkning och analyser men även om fusk och oseriösa företag och har därför bjudit in representanter för branschen. I samband med detta möte har även branschriktlinjer börjat diskuteras. De riktlinjer som finns nu på Livsmedelsverkets hemsida är inte uppdaterade sedan 2010 och har inte formellt reviderats.

Övrigt som styrelsen arbetar med:

- Budget och bokföring så ekonomin kan presenteras på ett annat sätt och bli mer lätt åskådligt.
- Primärproduktion av livsmedel
- Hantering av bivax och rengöring av kupmaterial, animaliskt avfall
- Biodlingens samverkansråd
- Utbildning

Och dessutom ett stort fokus på förberedelser av konferensen Apiscandia i Örebri nästa år.

"Motionera mera"

Nu har du ytterligare en chans att påverka föreningens arbete genom att lämna in en motion.

Påminnelse att lämna motioner inför årsmötet. Enligt föreningens stadgar skall motioner från medlemmar vara styrelsen tillhanda senast 60 dagar före årsmötet.

Då årsmötet kommer att hållas den 12 februari 2022 betyder det att motioner från medlemmar skall vara styrelsen tillhanda senast tisdag den 14 december 2021. Motioner kan mejlas till sekreterare Mats Olofsson på mejladress: mats.olefsson@biodlingsforetagarna.se

Intresserad av att engagera dig i föreningen?

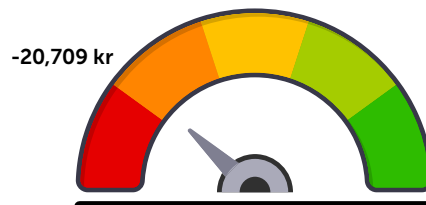
Valberedningen arbetar med sonderingar av kandidater till val på nästa årsmöte. Vi söker Dig som vill bidra själv eller har tips om någon annan som vore lämplig i föreningsarbetet. För en väl fungerande förening behövs en bredd av medlemmar som är engagerade.

Att vara en del av BF:s styrelse ger dig stor möjlighet att påverka och ett värdefullt kontaktnät inom branschen. Välkommen att kontakta BF:s valberedning!

Yngve Kihlberg yngve@agrobi.se

Thomas Dahl th.dahl@icloud.com

Wilhelm Ydrestål wilhelmzydrestal@hotmail.com

STAFFANS BAROMETER

Staffan Tegebäck lånade BF 100 000 kr då föreningen hade svåra likviditetsproblem efter konkursen 2017.

Enligt diskussion och förslag från en medlem under årsmöte 13:e feb 2021 visas hur mycket som betalats in till skulden här i Gadden. En annan frågade även hur man gör för att betala sitt stöd vilket visas nedan.

Genom försäljning av infobroschyren och donationer är 20,709 kr inbetalt.

Hur gör jag för att sätta in pengar?

Du kan betala via swish nr. 123 107 1406
Mottagare Biodlingsföretagarna, eller

Bank-giro nr 5276-8567

Märk din betalning "barometer"

Ett räkneexempel: Det räcker om varje medlem swishar 300:- så är skulden till Staffan löst.

Alternativt kan du beställa informationsbroschyren, där går intäkterna direkt till barometern.

Broschyren beställs via formuläret på hemsidan:
www.biodlingsforetagarna.se/butik.html

Foto: Monica Swälas. Styrelsen ovan från vänster till höger: Tomas Lilja, Staffan Tegebäck, Mikael Sundström, Marie Backman, Helena Ring Johansson och Lina Norrsell.

På distans: Mats Olofsson, Ingmar Gudmundsson och Fredrik Sjöberg. Se kontaktuppgifter till styrelsen på sid.31.

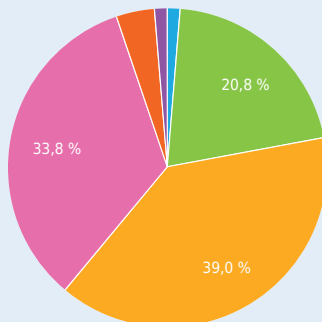

Under årsmötet 2021 gavs styrelsen uppdraget att arbeta med och utveckla BF:s kommunikation (detta finns i Verksamhetsplanen 2021, publicerad i Gadden 2). För att kunna genomföra uppdraget har en enkät genomförts under hösten med frågor till dig som medlem.

När Sanna Ohlander tillträdde som ny kommunikatör i augusti 2021 och ställdes många frågor om BF:s kommunikation. Det ledde också till att denna enkät till medlemmarna var viktig för att kunna lägga upp en kommunikationsstrategi för föreningen.

Svarsfrekvensen var lite låg med 77 fullständiga svar men enkäten ger en indikation på vad du som medlem har för synpunkter.

Sagt om BF:s

Svarstid

Genomsnittlig anslutningstid var
1-2 min – 1,3%
2-5 min – 20,8%
5-10 min – 39,0%
10-30 min – 33,8%
30-60 min – 3,9%
> 60 min – 1,3%

40,8%

har varit medlem i BF mer än fem år. 10,5% sedan 1 år och 15,8% i fyra år. Några har svarat att de varit medlemmar sedan starten, i 20 år eller längre än de minns.

Biodlartips

på frågan hur man blev medlem svarade 49,4% att det var genom tips från annan biodlare. 15,6% har blivit medlem i samband med utbildning eller kurs och lika procenttal, 15,6% har blivit medlem under Biodlar-konferensen.

EAN-koder

är den mest använda medlemsförmånen, tätt efter kommer LRF:s samköpsrabatter och Agrolkortet. Ungefär hälften av medlemmarna använder förmånerna.

Fraktavtal

En förmån som flera nämnt saknas är ett bra fraktavtal. Eller bra rabatter på biredskap och analyser.

92,2%

av medlemmarna läser Gadden medans 6,5% svarar att tidningen inte ger det man är intresserad av. Enstaka säger att det saknas information för storbiodlare.

Hur används Gadden?

63,2% säger att artiklarna ger information till sin verksamhet och utveckling. 59,2% svarar att de följer vad styrelsen gör genom tidningen samtidigt som enstaka svar tycker det är dåligt med information om detta.

Bokföringstips är ett av önskemålen på innehåll i Gadden. Det har kommit många förslag på innehåll: mer forskning, fler intervjuer med biodlingsföretag, företagande i allmänhet och planering av biodlingen, mer om biprodukter, tester av utrustning, mer om biodlingsteknik och skötsel, titta mer på andra länder, driftformer för större biodling, hur gör kollegor och om lönsamhet.

Allt för biodling
Välkomna till vår butik i Skåne!

Biredskap, vaxhantering, foder, glasburkar & gott kaffe!

Skyddskläder

Stort utbud med riktigt bra priser!

Se produkterna på vår hemsida. ►

AB Lindhagens Bigårdar
Norra Grönby, Anderslöv
Telefon: 0410-280 95
www.lindhagen.se

kommunikation...

facebook

57,9% följer BF på facebook. Nästan en tredjedel av svaren följer inte BF i någon kanal av sociala medier och flera svarar att det beror på tidsbrist.

Kaxigare

Kommentarer om hur BF ska använda sociala medier – att bilda opinion gärna lite kaxigare än vad som sker nu, aktuellt i politiken, korta snabba nyheter, inspiration i biodlingen, mer inlägg, dela mera, berätta vad medlemmar gör eller vad som är på gång och aktuellt just nu.

Vad saknas

i BF:s sociala medier? Några efterfrågar en personligare ton, gäster t ex yrkesodlare som delar med sig, snabba nyheter, länkar till andra intressanta inlägg, mer omvärldsbevakning och fler inlägg efterlyses. En del svarar att inget saknas, vet ej eller följer inte BF.

48,1% besöker forumet

Brukar du gå in på hemsidan? Övervägande del av svaren gör det för att besöka forumet. 32,5% söker information om BF och vad styrelsen gör. En tredjedel söker kontaktuppgifter och 5,2% svarar nej för innehållet är ointressant.

Hemsidan?

Helt klart en bristfällig kanal, här saknas mycket. Nyheter uppdateras för sällan, medlemsföretagen borde presenteras bättre, hemsidan är väldigt inaktuell och rörig, ett kalendarium "vad händer och när" för att nämna några av många kommentarer.

58,4% för köp & sälj

Man besöker forumet mest för att få information av andra biodlare. Åsikterna om forumet är att det är väldigt rörigt, ansökan till forumet hanteras långsamt, tar väldigt lång tid att få inloggning, verktyget är föråldrat, en mer aktiv styrelse i forumet efterlyses, diskussioner saknas och man önskar fler artiklar från Gadden att dela. Mest populärt är köp och sälj samt jobbannonserna.

3,9% läser ej

...nyhetsbrevet men två tredjedelar tycker att innehållet är bra och intressant. En del har missat brevet eller får det inte.

Uppmaning kommer här, se till att föreningen har rätt kontaktuppgifter, speciellt om du har fått ny e-post.

Bättre brev

Vad vill du läsa i nyhetsbrevet? Många svarar om nya medlemmar i föreningen, färskare nyheter, och nyheter som behöver vara snabbare än pressläggning för Gadden. Information om vad styrelsen gör. Återkom gärna med korta rader "styrelsearbete just nu" och andra säger att brevet inte får komma för ofta, max 1 gång per månad. En digital Gadden efterlyses mellan utgåvorna.

Summering

En kort sammanfattning av tongivande svar i enkäten:

- hemsidan och forumet är föråldrat
- bara hälften av medlemmarna använder medlemsförmånerna
- man vill se reportage från större biodlingar (det tolkar vi som att folk vill lära sig rationell biodling i större skala)
- man vill lära känna varandra genom presentation av nya medlemmar i nyhetsbrev, porträtt i Gadden
- köp & sälj är populärt
- kommunikatorens roll
- man vill veta vad styrelsen jobbar med

Tack

styrelsen tackar de som deltagit i enkäten och delat med sig av synpunkter om föreningens kommunikation.

BISKOLAN

Etabl. 2016

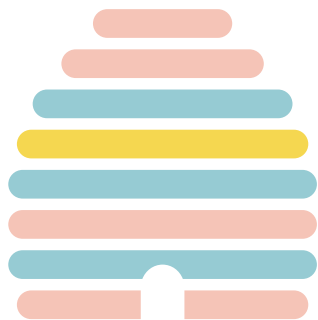
När din kunskap om biodling inte räcker till...

Skicka din intresseanmälan för start i mars 2022

biskolan.com

Anders Bigårdar
Anders Jacobsson
0768-463206
andersbigardar.se

APISCANDIA ÖREBRO 2022

Välkommen till Apiscandia i Örebro 11 – 13 februari 2022

Biodlingsföretagarna har i samarbete med Jordbruksverket (JV), Svenska Bin, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) och SBR-distrikten Örebro, Sörmland och Västmanland nöjet att inbjudas till Apiscandia-kongressen på Conventum i Örebro februari 2022.

FREDAG

Biodling och lantbruk i fokus

Jordbruksverket är värd för dagen med programpunkter om NPB-programmet, nationella nyheter, värdet av pollinering och konkurrens mellan pollinerare.

På eftermiddagen medverkar LRF och SFO, då handlar det om pollinering, ekonomi, förgröning och kantzoner.

Drottningssymposium om produktion och logistik

På eftermiddagen hålls ett symposium för biodlare om drottningar som insatsvara. Svenska och danska drottningodlare presenterar sina verksamheter.

LÖRDAG OCH SÖNDAG

Under lördag och söndag är det tre paralleller som är helt inriktade på biodling. En avancerad och en lite mer praktisk del för biodlare. Det blir ett späckat program båda dagarna med föreläsare som:

- **RANDY OLIVER**, en ikon inom biodling
- **STEFAN MANDL**, en storbiodlare från Österrike med 10,000 samhällen.
- **BERNARD HEUVEL** om biodling i Tyskland och om EPBAs-roll för biodlingen i Europa.
- **THOMAS HENRIKSSON** om pollinering och ekonomi.
- **DANIEL POPOVICI**, rumänsk veterinär och forskare inom "bee nutrition."
- **SVENSKA BIN** håller ett program under lördagen och **POLLINERA SVERIGE** på söndagen.

Dessutom kommer SLU och ännu fler föreläsare. Biodlingsföretagarna och SBR-distrikt håller årsmöten på lördagsmorgonen.

BOKNINGSPAKET för Apiscandia 2022

Inför konferensen Apiscandia har vi tagit fram ett antal olika bokningspaket. Du hittar komplett information och beställer biljetter på hemsidan.

- **BOKNINGSPAKET med allt inkluderat** – boende med en eller två övernattningsnätter, konferens och måltider. I tredagarspaketet ingår även konferensmiddagen på lördagen. En extra natt från torsdag till fredag kan också bokas.
- **BOKNINGSPAKET konferens och mat** Entrébiljett till konferensen för alla tre dagarna eller en dag i taget. Lunch och fika ingår under dagarna.
- **DAGSBILJETT konferens och utställning** Entrébiljett kan lösas på plats men inte förbokas. Deltagar släpps in i mån av plats beroende på deltagarantal. Inga måltider eller fika ingår.
- **KONFERENSMIDDAG 3-rätters på lördagen**
- **BF DROTTNINGSYMPOSIUM fredag eftermiddag**

UTSTÄLLNING

med biredskap och öppnar på fredagen 11:e feb vid lunch och pågår till söndag eftermiddag.

Intresserad av utställningsplats?

Se hemsidan för information.

BILJETTBOOKNING

Boka via hemsidan, vi använder tjänsten Tickster. På hemsidan finns ett detaljerat program och mer information om biljetterna.

www.apiscandia.com

Arrangör:

Biodlingsföretagarna

I samarbete med:

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

DROTTNINGAR – en insatsvara

På Apiscandia i Örebro kommer vi att ha ett symposium på fredagen som uteslutande handlar om drottningar ur alla perspektiv. Vad menar vi då med det, är det inte upp till var och en att se till att det fungerar?

Jo självklart, men vad har vi att välja på. Om man ser till biodlingsföretagande i stort så utnyttjar väldigt få den hela potentialen på ett rationellt sätt.

Text: Thomas Dahl

Biodling består i huvudsak av 3 olika inkomstkällor:

- *Honungsproduktion*
är det som alla vanligtvis förknippar med biodling och har väl också varit sant historiskt sett då det varit den största inkomstkällan.
- *Pollinering*
är något som varken vi själva, myndigheter eller växtodlare prioriterar eller förstår sig på i samma omfattning som i övriga världen, här finns en stor potential.
- *Livdjur (drottningar, avläggare, paketbin m.m.)*
är det få som förknippar som stadig inkomstkälla. Visserligen har paketbin blommat upp men drottningproduktionen är förbluffande låg.

För att bedriva en lönsam biodling idag måste man vara rationell i alla olika segment och inte alltid göra allting själv. De flesta köper idag insatsvaror i form av vinterfoder, ramar, snickerier m.m. Varför är det då inte naturligt att kunna välja och beställa drottningar efter karaktär, egenskaper och tidpunkt som passar?

Svaret är enkelt, den möjligheten finns inte i nuläget. Vi har ett antal skickliga drottningodlare och -avlare i Sverige men de täcker inte tillnärmelsevis behovet om fler skulle välja att köpa in. Teoretiskt har vi ca 180.000 bisamhällen Sverige och med drottningsskifte vart tredje år så är årsbehovet 60.000 drottningar. Medveten om att många förser sig själv och att bina kan ta saken i egna händer så kvarstår en väsentlig del för att kunna expandera produktionen av drottningar.

Sneglar vi på Danmark så är situationen annorlunda. De har ungefär hälften så mycket bin men dubbelt så mycket drottningodlare/drottningar. Man har även en väsentlig export till bl.a England.

Det finns ett antal möjligheter att beställa via nätet där man kan välja mellan puppor, oparad, parad eller inseminerade drottningar.

Symposiet syftar till att diskutera dessa frågor och hur vi vill utforma branschen framåt. Deltar gör seriösa odlare och avlare från både Sverige och Danmark samt givetvis du.

Guld för pollinatörer!

Inspirationstidningen "Paradis för Pollinatörer" har tilldelats Publishingpriset för bästa informationstrycksak.

Bakom framgången finns ett drivet team bestående av fotografen Lena Granefelt och skribenten Bella Linde.

Tidningen är ett samarbete med trädgårdsmagasinet Rum Ute och deras art director Marja Pennanen samt redaktör Bettina Bieberstein Lee.

Motiveringen lyder:

"För personliga intervjuer, somriga färger och mycket god layout och typografi."

Tidningen har bland annat distribuerats till Rum Utes alla prenumeranter, Plantagens kunder och besökare på Kiviks Musteri.

Gårdshonung vinnare i konsumenttest

Den 13 november publicerade Sydsvenskan resultatet av en konsumenttest av flytande honung. I artikeln berättar man om honungsfusk, vad som är "äkt" honung och att all honung är flytande när den är nyskördad. Man har endast gjort en smakttest och inte analyserat innehållet.

I smakttesten vann Gårdshonungs produkt, "Svensk flytande honung".

TILLÄGG OM sammetsgetingen

I en artikel i Gadden nr 5 från danska Biavl kallades fynd av Vespa Velutina för asiatisk bålgeting. På svenska kallar vi den sammetsgeting och inget annat.

I Sverige är det Naturvårdsverket som har huvudansvaret då sammetsgetingen är en invasiv art. Mer information finns på deras hemsida samt hur man rapporterar fynd till Artbanken.

<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/invasiva-frammande-arter/artfakta/djur-som-ej-ar-etablerade/sammetsgeting>

Visningsmodell och för utbildning. Sammetsgeting (Vespa Velutina) i genomskinlig akryl som finns att köpa bland annat hos Lindhagens Bigårder, www.lindhagen.se

Vinterrabatt!

10 %

**på Nackakupans delar
samt alla träramar**

gäller fram till 28/2 - utleverans sker till den 31/3-22

May your days be

Följ oss för att se erbjudandena
i vår populära julkalender

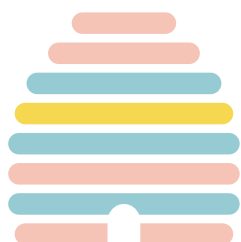
lpsbiodling.se eller 0533-63111

**MERRY
& BRIGHT**

LP:s Biodling AB

APISCANDIA
ÖREBRO 2022

Gadden nr.1, 2022 en specialutgåva

Det blir en mässtidning där programmet och utställare presenteras närmare. Tidningen trycks i större upplaga och kommer att delas ut till alla besökare på Apiscandia.

ANNONSERA I GADDEN OCH PÅ HEMSIDAN

Vi har tagit fram ett specialerbjudande för annonsering.

Låter det intressant? Hör av dig till Staffan Tegebäck
på tel. 0708-95 22 50 eller staffan@tegeback.se

Nybro kommun vald till Årets Pollinatör:

”Det handlar inte om att göra mer utan om att göra annorlunda”

Måndagen 9 november delades utmärkelsen Årets Pollinatör ut för femte gången av Pollinera Sverige. Detta år till Nybro kommun som tagit ett helhetsgrepp och skapat samverkan mellan olika instanser och områden – allt från gator, vägkanter och parkmark till jordbruksmark, golfbanor och så kallade skräpmarker. Här har man kartlagt kommunens unika artrikedom och tagit fram långsiktiga planer för skötseln.

Text: Anna Lind Lewin

Olof Persson, skog- och markförvaltare på Nybro kommun menar att nyckeln till framgången har varit att man lyckats förankra målen i strategiskt i översiktsplaner och detaljplaner och ett stort intresse bland tjänstemän och politiker.

– Det har funnits en enighet om att vi ska arbeta aktivt för att skapa miljöer som bidrar till bättre förutsättningar för pollinerande insekter, säger Olof.

En viktig grundsten var inventeringarna som gjordes tidigt.

– När entomologen Niklas Johansson fann många sällsynta och hotade arter fick vi bevis för att vårt område har en unik artrikedom av pollinatörer. Han hittade flera arter som aldrig tidigare hittats i Sverige, som den tjockbenta pålsblomflugan.

Grusåsarna är nyckeln – I Nybro kommun ser man också de sandiga grusåsarna i omgivningarna som en viktig tillgång.

– Våra geologiska förutsättningar ger oss fördelar, och det vill vi ta vara på.

Olof betonar att det varit många inblandade i arbetet – ledningen i kommunen, natursvårdshandläggare, stadsträdgårdsmästare och banchefen på Nybro golfbana. Han menar också att det inte behöver vara så stora insatser för att ge resultat.

– Man kan jobba på att utveckla många mindre platser. Det kostar bara några tusenlappar att åtgärda ganska långa sträckor väg till exempel, låta vägrenarna blomma och slå dem i slutet av säsongen. Vi har förändrat

Bilderna ovan: Planteringar med insektsvänliga växter vid tågstationen.

Lilla bilden till vänster: Patrik Tagesson, banchef på Nybro golfbana har satsat sandblottor för bin och andra pollinatörer.

Foto samtliga bilder: Nybro kommun

skötsel. Vissa insatser är ju till och med direkt lönsamma i det långa loppet!

Insatser både i stan och på landet Arbetet för ökad mångfald och pollinering syns både mitt i stan och ute i naturreservatet Svartbäcksmåla:

– Här skrapade vi fram bar sand för att skapa boplatser till fler sandlevande bin och byggde en boplatser av gamla timmerväggar med som hade färdiga små hål efter husbock. Vi har också planterat och sätt in växter som backtimjan, åkervädd, vädtklint, liten blåkllocka, grå- och rotfibbla, käringtand och vild prästkraige, berättar Per Ahlgren, naturvårdshandläggare som också ansvarat för de bidrag från Lokala naturvårdssatsningen (LONA) som gett extra ekonomiskt stöd i arbetet.

Den som tar tåget till Nybro kan se insatserna för att gynna pollinatörer redan vid stationen.

Här finns anlagda ängar med torktåliga växter planterade i en speciell typ av grus.

– Få kommuner i landet hyser så många hotade och sällsynta arter i sina centrala delar som vi gör, så potentialen att skapa en

offentlig miljö som samverkar med naturen är därför enorm, berättar stadsträdgårdsmästare Thomas Bergström.

Mindre skötsel Leif Karlsson på parkenheten var i början skeptisk till de nya sortens planteringar.

– Jag tyckte att det såg lite skräpigt ut, men nu när det vuxit till sig ser jag vitsen. Det behövs ju också betydligt mindre skötsel.

Också banchefen Patrik Tagesson på Nybro Golfklubb drogs in pollineringsatsningen när det upptäcktes att golfbanan var hem för många unika arter. Nu arbetar han aktivt med att utveckla miljöer genom dammar, sandblottor i ruffen och ekstubbar som ska bli hem för skalbaggar. Runt banan finns tydliga informationsskyltar som förklarar de olika projekten.

– Vi ju fler ölandsgökbin här än på Öland, påpekar han stolt.

Pollinera Sveriges jury valde Nybro kommun för att de är ett föredöme att inspireras av – ett lokalt initiativ som kan sporra andra till att arbeta målinriktat med att gynna pollinatörer och öka den biologiska mångfalden.

Nybro kommun har ett naturvårdsarbete med ovanligt stort fokus på insekter och har gjort många inventeringar sedan 2004. LONA- bidragen har varit en viktig del av naturvårdsarbetet.

Miljöer som är särskilt viktiga för pollinatörer är näringsfattiga blomrika marker, vegetationsfri sandig mark, blommande träd och buskar, solexponerade gamla träd och död ved, odränerad fuktig mark och småvatten samt steniga kulturmiljöer.

Av de påträffade arterna i Nybro kommun räknas omkring 100 arter som rödlistade (hotade).

Dessutom påträffades 11 arter som aldrig tidigare hittats i Sverige.

Olof Persson är en av dem som drivit arbetet för att gynna pollinatörer i Nybro kommun.

Foto: Anna Lind Lewin

Honung

Låg kunskap om honung i butik

Enligt en ny undersökning, gjord på uppdrag av Biodlingsföretagarna, köper livsmedelsbutikerna in 43 % av sin honung baserat på centralstyrda beslut. Runt 60% av honungen i butik är en blandning av EU-honung och/eller icke EU-honung. Dessutom visar det sig att kunskapen om honung bland personalen är låg, så få som 8% har en specifik kunskap om honung. Detta trots att många konsumenter efterfrågar information om honung, var den kommer från och vad skillnader på olika sorters honung är.

Text: Sanna Ohlander

Foto: Torbjörn Lagerwall

Honung utsätts idag för stor konkurrens från importerade produkter som uppges vara honung men som inte är det. För att kunna öka försäljningen av andelen oförfalskad honung behöver kunskapen om honung och andra biprodukter spridas. Konsumenterna behöver informeras om vad honung är, vilken nytta honung gör för miljön och den biologiska mångfalden. Konsumenterna behöver också förstå att bin är nödvändigt för övriga jordbruket, fröodlingen och frukt- och bärödlingar, då dessa är helt beroende av honungsbin och vilda pollinerare för pollinering.

Enligt en undersökning som Biodlingsföretagarna gjorde våren 2021 visar det sig att 7 av 10 konsumenter köper sin honung i livsmedelsbutik. 72 % av dessa känner inte till att honung är ett av världens tredje mest förfälskade livsmedel. 54% av dessa använder honung dagligen eller minst en gång i veckan. 93% hade önskat att det fanns en

ursprungsmärkning då det hade underlättat köpet.

– Utifrån denna information ville vi inom Biodlingsföretagarna göra en undersökning bland inköpare i detaljhandeln för att ta reda på mer om hur de tar beslut kring inköp av honung, hur mycket de vet om honung samt hur de uppfattar att intresset av honung är från konsumenterna, säger Helena Ring Johansson, ordförande i Biodlingsföretagarna.

Det visar sig även, när vi ställer frågan om kunskap, att den är mycket låg, enbart 8% av personalen har någon specifik kunskap om honung, detta trots att en stor andel av konsumenterna ofta har frågor om honung och framför allt då var honungen kommer från och vad skillnaden är på olika sorters honung. Och trots återkommande frågor kring ursprung är det enbart 5% av inköparna som väljer att specifikt köpa in ursprungsmärkt honung.

De övergripande resultaten från enkäten visar att den honung butikerna har är svensk honung eller en blandning av svensk, EU-honung och lokal honung.

45%

svensk honung
varav 25% från lokal
producent

60%

blandning av
EU-honung och
icke EU-honung

78% tror att att konsumenterna tycker det är viktigt med ursprungsmärkt honung

På frågan om man som inköpare i butik skulle vilja ha något stöd kring information om honung svarar större andelen att man gärna ser biodlare komma och demonstrera och visa upp sin honung i butik samt att man gärna sätter upp information i form av hyllvippor och små broschyrer vid honungshyllan. Främst efterfrågas det från konsumenten information om vad skillnaden är på olika sorters honung, exempelvis vad skillnaden är på en svensk honung och en EU/ icke EU honung. Och varför det inte finns flytande svensk honung.

47% skulle gärna sätta upp informationsmaterial i butik som riktar sig till konsumenten

Enkäten genomfördes via telefonintervjuer till inköpare i livsmedelsbutiker runt om i Sverige. Enkäten har använt sig av screening för att bara få svar från butiker som i dagsläget säljer honung. Totalt har personliga intervjuer genomförts med 75 inköpare.

Enligt undersökningen vi gjorde i våras till konsument framkom det tydligt att konsumenten saknar kunskap om honung men också efterfrågar mer information. Konsumenten efterfrågar också ursprungsmärkt honung. Allt detta bekräftas av de inköpare som blivit intervjuade samtidigt som dessa också efterfrågar information och kunskap.

Detta är en av de frågor som BF jobbat med under året och även ansökt om pengar hos Jordbruksverket för att kunna gå vidare med. Dock har inte detta ännu blivit beviljat. Men förhoppningen är att kunna gå vidare och göra den informationskampanj som initierats.

55%

tar in lokal-
producerad
honung

4%

köper in från
utländsk
grossist

43%

av butikerna tar in
honung baserade
på centralstyrda
beslut

91%

köper in honung
från svensk grossist

8%

personal i butik
med specifik
kunskap om
honung

20%

av inköpen är
baserade på pris

61%

vill få informations-
material om honung
till personalen

Undersökningen är framtagen i projekt genom Nationella Programmet för Biodlingssektorn. Biodlingsföretagarna är ägare av projektet. En referensgrupp bestående av experter från branschen finns med som stöd under projektet.

Följande deltagare ingår i referensgruppen:

- Sveriges Biodlares Riksförbund
- LRF mat & dryck
- Svenska Bin
- Höglandets Honung
- Svensk Honungsförädling

"LANDETS" BÄSTA KORT

Med Agrolkortet får du en mängd bondförnuftiga förmåner. Bland annat tankar du upp till 60 öre billigare hos Circle K/Truckdiesel, OKQ8, Preem, Tanka och vissa Säifa stationer. Agrolkortet är framtaget av Lantmännen Finans för alla som verkar inom de gröna näringarna*.

Läs mer och ansök på agrolkortet.se/bf

*Företag som har jord, skog, trädgård eller landsbygdens miljö som grundläggande resurser.

Allt bifoder och tillskott som dina bin behöver samlat på en plats!

Honungsbin behöver viktiga ämnen för överlevnad och reproduktion – kolhydrater, aminosyror, lipider, vitaminer, mineraler och vatten. Alla i rätt proportion!

Dulcofruct-produkterna är framtagna av forskare tillsammans med veterinärer och biodlare för att ge bina ett förstklassigt foder.

Du hittar alla våra produkter på www.dulcofructskandinavia.se

Vi söker fler återförsäljare. Kontakta oss gärna!

Dulcofruct Skandinavia, Förslövsvägen 131, 266 98 Hjärnarp
dulcofructskandinavia@gmail.com • 070 2061994

Töreboda Vax

Hos oss kan du
välja cellstorlekar
4,9 5,1 och 5,3 mm
och drönarvax

Ange cellstorlek vid beställning!
Saknas uppgift levereras 5,1 mm.

Vi rensar varje parti för sig

Märk med namn, adress, tel nr och kolliantal. Ska vi kassera några ramar efter rensningen? Skriv "eldas" på kollit.

Max 20kg/kolli!

Särbehandling

Många biodlare vill ej ha Apistan eller thymolrester (t.ex. från Apiguard) i sitt vax. Därför särbehandlar vi ditt vax om du skriver ett intyg med namn, adress och tel nr och märker dina kollin med "SÄRBEHANDLAS".

Öppet: Mån-fre 9-16
Lunchstängt 12.30-13.30

VAX KÖPES!

Våra återförsäljare
och depåer hittar du på
www.biredskapsfabriken.se

**Inlämning av
ramar och vax
1 okt - 31 mars**

Vaxet ursmält, ramen desinficerad

Vi har även **FÖRENINGSPRIS** på vaxhantering

Jordbruksverket
Regnr SE468013

KRAV-godkänt
renseri

Allt för biodlaren
Stor som liten

MS Biredskapsfabriken AB

Töreboda

info@biredskapsfabriken.se

Sedan 1941

www.biredskapsfabriken.se

Sigrid kontrollerar sin avläggare.
Bedömer hon att den kommer
bli invintringsduglig?

Första kullen yrkesbiodlare från Fristad är examinerade

Det är dags för examen vid den nystartade biodlarutbildningen på Fristad Folkhögskola. Gadden ställde frågan till klassen om någon skulle vilja berätta om sitt biodlingsår som studerande. Linda skriver och Petra har fotograferat, båda delar med sig sin studietid vilket vi tackar för. Vi gratulerar och hälsar nya yrkesbiodlarkollegor välkomna till biodlarbranschen.

Text: Linda Klintefjord **Foto:** Petra Varenhed

Telefonen plingade till och jag studsade upp och ner på köksmattan utan att få fram ett ord. "Du kom in på din utbildning va? Jag sa ju det!" skrattade min man. Själv hade jag knappt vågat hoppas på att få en plats, det var ju över 100 personer som ansökte. Men vi var 23 som fick en plats och det borde vi faktiskt vara stolta över för nivån på deltagarna var hög.

Nu står vi här, med glaset i ena handen och diplomerna i andra, med skratt och tårar som flödar om vart annat och minns tillbaka på var vi började. Det är trots allt inte så länge sedan. Ändå är det en evighet sedan. Den här

resan, för det har verkligen varit en resa, som vi alla har gjort, både enskilt och tillsammans. Jag tror att jag talar för hela klassen när jag säger att det har varit ett av de hittills största äventyren i livet.

Redan från start kastades vi in i biskötsel och driftsplanering med Bo-Göran Nilsson (mannen, myten, legenden...). Det var ord och inga visor, pennorna glödde mot anteckningsblocket och svetten kröp fram i pannan. Vad hade vi gett oss in på?

Det pekades med hela handen och kunde vi inte klara av göra en kontroll av 400 samhällen på en kvart kunde vi lika väl gå hem nu på en gång.

När jag frågade mina klasskamrater vad jag borde ta upp i denna artikel fick jag ett skrattande svar: "Skräms nu inte med Bo-Göran bara."

Nu kanske det var precis det jag ändå gjorde men jag menar faktiskt inte att skrämmas. I stället menar jag att ibland behöver man bli

så omskakad att man tappar fattningen och börjar ifrågasätta allt man någonsin lärt sig. Först när vi förstår att vi ingenting kan har vi en chans att bli bra på riktigt. Där och då gick det upp för mig hur rätt jag hade hamnat. Hur rätt vi hade hamnat. Vi hade hamnat på en plats där vi tilläts utvecklas i precis vilken rasande fart vi ville.

”
Vi drillades tills vi alla stod på led och i kör ropade "Dadant!"

Efter det kunde vi börja. Då var vi redo att ta in alla alternativ, parametrar och börja fundera på vad vi själva ville och i vilken riktning det var meningen att vi skulle gå, var och en.

En gång per månad har vi träffats på Fristad Folkhögskola. Träffarna har haft ett fullspäckat schema. De flesta av oss har varit inkvarterade på skolans internat under dessa dagar. Jag fick lova mina kurskamrater nämna maten på skolan och det gör jag mycket gärna. På skolan finns en KRAV-certifierad restaurang där den mycket trevliga personalen serverar såväl leenden som välsmakande måltider. En och annan efterrätt kan ha slunkit ner också, det var svårt att låta bli.

Vi har avhandlat de stora bitarna från biodlingen och lärarna/föreläsarna har varit handplockade till varje ämne. Vi har förutom våra (verkligen helt fantastiska!) huvudlärare Richard Johansson och Helena Ring Johansson haft förmånen att lära av

Linda i svart och Petra i rött.

Samling inför djupdykning i bikuporna. Stämningen på topp!

→ människor som verkligen kan det de gör. Driftsplanering & honungshantering med Bo Göran Nilsson, bihälsa med Preben Kristiansen, drottningodling med Monica Larsson, avel & genetik med Renée Lindell. Vi har också fått lyssna till många yrkesbiodlare som berättat hur de gör och tänker. En del studiebesök har vi också hunnit med. Något som varit otroligt värdefullt och det är nästan så att man skämts lite när man bara plockat på sig alla russin, lagt i korgen och tagit med hem till den egna tankesmedjan. Det har varit ett så öppet, frikostigt och uppmuntrande klimat.

Teori har varvats med praktiska övningar och diskussioner. Stort fokus har också lagts på de ämnen vi som företagare behöver ha med oss såsom ekonomi, livsmedelshantering, logistikplanering och marknadsföring.

Mellan träffarna har utbildningen skett på distans, via Teams och vi har då arbetat med enskilda hemuppgifter, grupparbeten, tentor och haft en del digitala föreläsningar.

Takten har inte slagit av under någon del av utbildningen med undantag från att vi haft en aning mindre läxor och digitala föreläsningar under den mest intensiva biodlingsperioden.

Mycket ska få plats i utbildningen och det är jag som deltagare tacksam för. Här tycker jag att vi kan slänga in några konstruktiva tankar. Utbildningen har en takt på 50%. Det går säkert att klara av den på halvfart men jag har lagt mer tid än så. Vill man verkligen det här så tycker jag att man ska ta sig den extra tiden, det vinner man på i längden men det kan vara bra att känna till i förväg.

Branschen är under en väldigt spännande utveckling både vad gäller biprodukter och tjänster kring biodling

Jag vill slå ett extra slag för bredden i den här utbildningen. Vi har inte bara pratat om honung utan även om pollen, propolis och vax. Vi har pratat om pollinering, om Apiterapi, salvtillverkning, mjöd och mycket mer. Branschen är under en väldigt spännande utveckling både vad gäller biprodukter och tjänster kring biodling och detta är något som tydligt märkts av i klassen. Vi vill driva väldigt olika typer av företag och utbildningen har varit formbar efter detta. Våra olika

bakgrunder och erfarenheter har blivit en minst lika värdefull källa till inspiration, nytänkande och handfasta råd som utbildningen i sig. En öppenhet, ödmjukhet och välvilja har genomsyrat diskussionerna och vi har hjälpt varandra framåt. Visst har träffarna varit väldigt intensiva med tunga föreläsningar och långa dagar men ska vi vara ärliga så tog vi egentligen inga raster. Så fort vi fick en bensträckare smet vi bort till en klasskamrat för att hinna fråga om en idé vi hört i förbifarten. Så snart det var dags för lunch satte vi oss och började sy ihop ett framtida samarbete eller fortsatte en diskussion som lektionen föranlett.

Den sista och största biten i utbildningen har varit att väva ihop våra nyvunna kunskaper med våra idéer och planer för framtiden i ett projektarbete. Våra alldeles egna biodlingsföretag. Jag kan inte ens uppskatta hur många liter kaffe, hur många slitna hårstrån och hur många mindre nervsammanbrott som den processen kostat oss men jag kan säga att det var värt det. Värt varenda minut. Den stolthet och de, visserligen trötta men ändå tändande ögon som vi alla bar under redovisningarna talade för sig själva.

Jeanette tömmer enkelt lådorna på bin vid slutskattning med hjälp av en biblås.

En av många föreläsningar i vårt klassrum. Denna om salvtillverkning med Alexandra De Paoli.

Preben föreläser om Varroa och demonstrerar olika kontrollmetoder

En del tycker att det finns nog med biodlare. Jag sticker upp hakan och säger tvärtom, det behövs fler! Vi har så mycket potential i den här branschen, så mycket som är ogjort. Ingen kan göra det jobbet ensam, i varje fall inte särskilt bra. Men med tillräckligt många lika entusiastiska människor som den här skaran kan vi komma riktigt långt. Utbildning är något bra, något värdefullt som vi ska vara väldigt rädda om. Att vi har möjligheten att utmana oss själva, att lära och utvecklas gör oss till bättre människor. Jag vill deklarerat just detta, den här utbildningen har gjort mig till en bättre människa.

Det är med stolthet och vemod vi står här på vår examensdag. Uppkladda och 100 kg lättare när redovisningen av projektarbetet nu är över. Det vilar en slags sorg över att vi inte längre ska träffas så här. Men förväntan och nyfikenheten på framtiden tar över. Vi är redan i gång och jag kan knappt vänta på att få se vart alla tar vägen. Ikväll sitter vi här som klasskamrater men i morgon står vi självständigt som 23 nya och hungriga branschkollegor.

Hela vårt fantastiska gäng: lärare och 23 nybakade yrkesbiodlare

Rebecca och Carolina tar en välförtjänt paus i bigårdsarbetet. Fristad Folkhögskola har en miljö som både är vacker, inspirerande och väl lämpad för utbildningen.

Värdefullt nystartsmöte

Den 1 november höll EPBA, The European Professional Beekeeping Association sitt möte i Friedrichshafen. Lina Norsell och Mikael Sundström från styrelsen deltog i mötet.

Text: Lina Norsell **Foto:** Thomas Dahl

På plats i Tyskland fanns representanter från biodlarorganisationer från åtta länder. Österrike, Tyskland, Ungern, Polen, Estland, Danmark, Frankrike och Sverige. Slovakien och Grekland skickade en rapport om situationen i deras länder.

Då Covid-19 har satt käppar i hjulet för EPBA-s möten i två år kändes årets träff som en nystart. Mötet började med att representanterna fick dela med sig av läget i sina länder.

Rapporterna var varierande men tydligt var att klimatförändringarna påverkar många. Säsongen för Frankrike har varit katastrofal med endast 30% av sin normala skörd. Några länder var ganska nöjda med sitt "normalår". Grekland rapporterade om en tragedi där klimatförändringarna drabbat landet hårt i över ett decennium. Varje år blir värre än det förra. Under 2020 och 2021 har översvämningar dränkt tiotusentals bisamhällen och skogsbränderna i år i augusti har också drabbat biodlingen hårt. Nästan 35 % av Greklands årliga honungsskörd

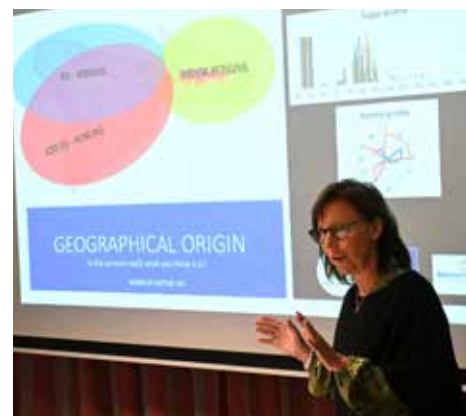
producerades i Evias tallskogar och nu står Grekland inför en årlig förlust på 5–10 tusen ton honung i decennier framöver.

Mötet fortsatte med diskussion om honungspris och då kom vi självklart in på ämnet honungsfusk. På grund av den falska honungen som Europa översvämmas av så blir lönsamheten för biodlare generellt sett sämre och sämre för varje år. Om det fortsätter så här finns risk att vi förlorar många biodlare över hela Europa vilket kommer påverka hela sektorn: jobb, honungsproduktion, pollineringsstjänster med mera. Vi diskuterade hur de olika länderna hanterar problemet med fuskhonung, vikten av god kontakt med distributionskedjor och om provtagning hos stora honungsdistributörer. Vi pratade också om möjligheten att använda sig av domstol och media.

”
Krav på etiketter med
ursprungsmärkning. Ange land i
fallande skala i procent

På mötet var uppgivenheten tydlig hos biodlarna då europeisk kvalitetshonung blandas med honung som kommer från hela världen utan insyn med etiketten "blandning av honung från EU/Icke EU". Denna typ av etikett måste ersättas med uppgift om exakt vilket eller vilka länder honungen kommer ifrån och länderna måste anges i fallande ordning procentuellt sett. I Italien, Grekland och Kroatien är detta redan en skyldighet i den nationella lagstiftningen. Frankrike är också på god väg.

Dessa möten känns otroligt värdefulla för att träffa europeiska kollegor, utbyta ideer och hitta gemensamma lösningar. Det blir tydligt att vi är många starka krafter som jobbar mot samma mål.

Viktoria Bassani föreläser om vad E-sense kan erbjuda i form av analyser och sensorik för ursprungskontroll av honung.

*Vi finns här
för Dig*

BeeFuture AB

www.beefutureab.se

**Vaxrenseri
& Valsning**

**Köper & säljer
Bivax**

Svenskt Bifoder

Vill du odla och sälja svenska humlor?

Ett europeiskt innovationsprojekt (EIP), har pågått i tre år för att skapa förutsättningar för en svensk kommersiell odling av humlor, baserade på svenska mörka jordhumlor. Humlor används i bl a tomatodlingar, tunnel, frukt och frö-odlingar. Idag importeras alla bon med humlor från centraleuropa.

Projektet är snart slut och ska nu bli en kommersiell produktion. Det finns ett framtaget koncept och ett mindre avelsmaterial. Det finns nu möjlighet för intresserad att bli producent. Odling av humlor är otroligt intressant att arbeta med och bör kunna ge en bra lönsamhet.

Vill du veta mer, kontakta projektledare och ägare av Svenska Humlor AB,
Elisabeth Weidel, info@svenskahumlor.se

Elitdrottningar & Bruksdrottningar

Österienhonung
Buckfast -H.A.L.
www.osterienhonung.se

av Buckfast

Följ oss på Facebook
Östelenbuckfast

Bli trygg med vår Biodlingsförsäkring

En försäkring för Gröna näringar.

0500-777 000
LFskaraborg.se

Länsförsäkringar
Skaraborg

www.mjodhamnen.se

Alf Andersson och Björn Jacobsson, hedersmedlemmar i BF och tillika några av grundare av EPBA, fick komma upp på scenen i samband med mässan och ta emot folkets applåder.

Stort utbud på biodlingsmässa i Tyskland

29–31 oktober arrangerade DBIB Eurobeemässan i Friedrichshafen i Tyskland. 180st utställare från Europa och Nordamerika var på plats och mässan besöktes av över 5000 personer.

Text & foto: Lina Norsell och Thomas Dahl

De sydtyska professionella biodlingsdagarna har arrangerats 51 gånger tidigare men det här var första gången i Friedrichshafen. Den var en välordnad mässa med gott om utrymme i Tysklands näst största mässhall. Då mässan anordnades i samband med EPBA-s möte var några av oss från styrelsen på plats.

Vi tog chansen att skapa kontakt och bjuda in utställare till vår egen utställning på Apiscandia i februari.

Vi möttes av långa och många rader av allt man kan tänka sig relaterat till biodling och honungsproduktion. Biodlingsutrustning, kläder, maskiner, lyfthjälpmiddel, apiterapiprodukter, bimedisin, försäljningsmaterial, hudprodukter, leksaker. Två dagar var nästan inte tillräckligt för att hinna med att ta in allt.

På mässan fanns möjlighet att lämna in sin egen honung för analys på plats. Det fanns även workshops som man betalade extra för att vara med på.

För att samla propolis finns flera typer av metoder. I Sverige används ofta ett plastgaller som inte är livsmedelsgodkänt. Den här "propolisduken" är gjord av livsmedelsgodkänd plast. Mattan läggs upp på ramarna i stället för täckplast/täckskivor. När bina fyllt igen de små hålen lägger man den i frysen och byter så bina får en ny matta. När propolisen förvarats ett tag i frysen går den enkelt att skrapa av så att duken kan återanvändas. Finns i olika storlekar och kan beställas av företaget StanzPress

Thomas Apiculture visade upp en kompakt lösning för pumpning och silning/filtrering av honung, kapaciteten är upp till 600kg/timme beroende på honungens viskositet.

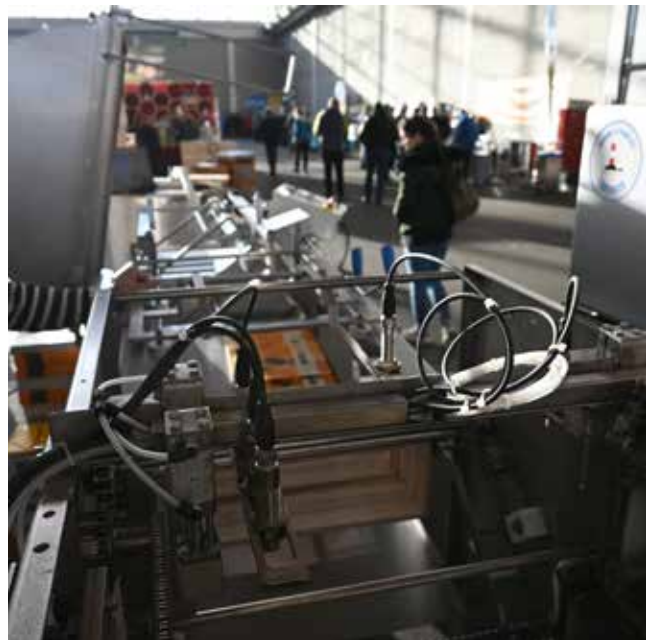
Filterinsatsen som medföljer som standard är på 500 my, vilket kan liknas med en vanlig finsil. Både pump och filter är lätta att demontera för rengöring och samtliga delar som kommer i kontakt med honungen är tillverkade i rostfritt stål.

Honungstork eller nektartork. Jättepopulär i Sydostasien för att torka otäckt honung (nektar). Vi får hoppas att det inte sprider sig hit utan att vi får fortsätta med 'slow honey', dvs riktig honung som tillverkas av bin.

Det är kul att hitta riktig Braggot, dvs den engelska benämningen på mölska. Riktigt fin, jäst med honung, brun och ofiltrerad.

Intressant iläggare i avtäckningen som inte bara trycker på ramar utan styr in dem en och en för att slippa stopp.

Automatisk butik – En möjlig variant för att utveckla sin försäljning hemma på gården eller i samarbete med andra producenter. En hiss fångar försiktigt upp varan och den fylls automatiskt på nya bakifrån. Automaten finns i olika varianter och med olika typer av betalsystem. Den går att koppla upp till en dator så man kan se varustatus med mera. Pris varierar men cirka 12,000 Euro. Företaget som säljer det här systemet heter Bishop.

Apijuneda från Spanien erbjuder ett brett utbud av avancerade kranar för flyttning och skattning av bikipor.

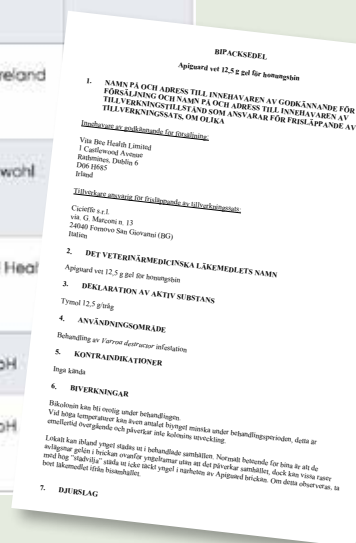
Läkemedel mot varroa

Behandling mot varroa kan göras med olika biodlingstekniska åtgärder (som t.ex. drönaryngelbortskärning) och organiska syror enligt anvisningarna i informationsmaterial från Jordbruksverket. Som reglerna ser ut i dag är det tillåtet att använda de organiska syrorna (köpta som allmänna kemikalier) för bekämpning av varroa.

Däremot får de inte marknadsföras som medel för varroabekämpning, vilket innebär att det inte är tillåtet att sälja en flaska med myrsyra eller en burk med oxalsyra på vilken det t.ex. står "För behandling mot varroa". För att ett medel som är märkt på det sättet får marknadsföras, måste det vara godkänt som ett läkemedel.

Text: Preben Kristiansen och Björn Gustavsson

Läkemedels-namn	Styrka	Läkemedelsform	Aktiv substans (i bokstavsordning)	H/V	Djurslag	Företag	Parallell- import
Aelguard vet	12,5 g	Gel	tymol	Vet	Bi	Vita Bee Health Li- mited	
Apistan vet	10,3 %	Bikupestrip	tau-fluvalinat	Vet	Bi	Vita Bee Health Li- mited	
Apivar vet	500 mg	Bikupestrip	amitraz	Vet	Bi	VETO-PHARMA	
Dany's BienenWohl	39,4 mg/ml	Pulver och lösning till bikupe- dispersion	oxalsyradihydrat	Vet	Bi	DANY Bienenwohl GmbH	
Formic acid NOD	68,2 g	Bikupestrip	myrsyra	Vet	Bi	NOD Apiary Ireland Limited	
Oxybee	39,4 mg/ml	Pulver och lösning till bikupe- dispersion	oxalsyradihydrat	Vet	Bi	DANY Bienenwohl GmbH	
Polyvar	275 mg	Bikupestrip	flumetrin	Vet	Bi	Bayer Animal Heal GmbH	
VarroMed	75 mg + 660 mg	Bikupedispersion	myrsyra; oxalsyradihydrat	Vet	Bi	BeeVital GmbH	
VarroMed	5 mg/ml + 44 mg/ml	Bikupedispersion	myrsyra; oxalsyradihydrat	Vet	Bi	BeeVital GmbH	

Figur 1. Tabell över godkända läkemedel mot varroa. Källa: Läkemedelsverket.

Information om vilka läkemedel som för närvarande är godkända i Sverige finns på Läkemedelsverkets webbplats (<https://www.lakemedelsverket.se>). Så här hittar du information om de godkända läkemedlen för bekämpning av varroa. På startsidan klickar du på rutan "Sök läkemedelsfakta".

Klicka sedan på "Visa fler sökfiter", välj "För djur" och sedan "Bi" under rubriken "Djurslag". Skrolla därefter ned på sidan och klicka på "Sök". Längst ned på sidan kommer det då att finnas en tabell med de godkända läkemedlen (se figur 1 som visar hur tabellen ser ut för närvarande).

Genom att klicka på namnet på ett medel kommer man till en sida där det finns närmare information om preparatet. Från den sidan kan man även ladda ned en bipacksedel och en produktresumé.

Apistan är det preparat som först godkändes i Sverige. Det skedde i början av 90-talet och det var fram till och med 31 december 2008 registrerat som ett kemiskt bekämpningsmedel. Apiguard, som godkändes i början av 00-talet, var även det registrerat som ett kemiskt bekämpningsmedel fram till och med 31 december 2008. Registreringen som kemiska bekämpningsmedel upphörde på grund av en anpassning till EU:s regelverk om medel som används för att behandla sjukdomar eller bekämpa parasiter hos livsmedelsproducerande djur. Sådana medel måste nämligen enligt detta regelverk klassificeras som läkemedel. Efter en övergångsperiod på cirka två år godkändes Apistan och Apiguard som läkemedel, och som framgår av tabellen i figur 1, har det sedan dess tillkommit ytterligare ett antal medel.

Behandling med Apistan och Apivar sker med remsor som placeras mellan ramarna i yngelrummet. Den aktiva substansen i Apistan är tau-fluvalinat (en syntetisk pyretorid) och den aktiva substansen i Apivar är amitraz (ett formamidin-derivat). Molekylerna av den aktiva substansen i respektive medel sprids bland bina (och därmed kvalstren) i kupan genom att bina går på remsorna.

Behandling med Polyvar sker också med remsor, men i stället för placering mellan ramarna i kupan placeras en remsa framför flusteröppningen. I remsan finns ett antal hål som bina måste ta sig genom när de går ut ur och in i kupan. När ett bi går genom ett hål i remsan överförs molekyler av den aktiva substansen till biet och de kvalster som finns på detta dödas. Den aktiva substansen i Polyvar är flumetrin, som tillhör samma grupp som tau-fluvalinat. Om det konstaterats resistens hos varroa mot behandling med Apistan är användning med Polyvar inte ett alternativ till detta.

Apiguard består av en gel som innehåller den aktiva substansen tymol (en syntetiskt tillverkat eterisk olja). Gelen ligger i ett lågt metalltråg som vid behandling placeras ovanpå ramarna i yngellådan.

VarroMed, Dany's BienenWohl och

Oxybee består av en lösning som vid behandling tillförs genom att den droppas på bina i kakgatorna, dvs. på samma sätt som vid behandling med egentillverkad oxalsyralösning.

Den aktiva substansen i Dany's Bienenwohl och Oxybee (som är samma produkt,

bara registrerad under två olika namn) är oxalsyradihydrat. Produkten består av en färdigblandad lösning samt en dospåse med socker som blandas upp i lösningen före behandling.

VarroMed finns i två olika varianter, den ena består av en flaska som innehåller 555 ml lösning, den andra består av 12 portionsförpackningar med vardera 15 ml lösning i varje. Det är samma ämnen och koncentration av dessa som finns i båda varianterna. Förutom oxalsyradihydrat finns följande ämnen i VarroMed: sackarossirap, myrsyra, propolistinktur, stjärnanisolja, citronolja, citronsyramonohydrat och sockerkulör. En produkt som innehåller samma ingredienser som VarroMed säljs i Sverige under namnet HiveClean med uttalande om att det aktiverar bina städbeteende.

Figur 2. Behandling med Formic acid NOD. Bilden är från försök som genomfördes här i Sverige 2011. Då var namnet på produkten MAQS (Mite Away Quick Strips).

Foto: Preben Kristiansen

Formic acid NOD (som godkändes i september i år) är den senast tillkomna produkten på listan med godkända läkemedel i Sverige. Produkten finns i form av "remsor" som innehåller en gel (bestående av majsstärkelse, flytande socker, trämjöl och xantangummi) och myrsyra (som är den aktiva substansen). Behandling görs genom att placera remsorna ovanpå ramlisten i yngellådan (se figur 2).

Behandling med de olika läkemedlen ska göras enligt anvisningarna som finns i bipacksedeln och på förpackningen för respektive medel. Skyddshandskar ska användas vid all hantering av medlen. Vid behandling med Formic acid NOD och produkterna som innehåller oxalsyra bör även skyddsglasögon användas.

Förebyggande bihälsoarbete står i centrum när Jordbruksverket ser över biorganisationen

Jordbruksverket ser just nu över den nuvarande organisationen för tillsyn av bin. I framtiden ska organisationen innefatta mer sjukdomsförebyggande insatser än idag för att bättre stämma överens med kraven som finns i EU:s nya djurhälsoförförordning, EU:s kontrollförförordning och kommande nya nationella regler på området. I samband med det kommer rollen som bitillsynsman att förändras.

Text: Jessica Hagård, Jordbruksverket

Ulrika Klingensstierna, projektledare Stöd- och samordningsenheten på Jordbruksverket

Hej Ulrika Klingensstierna, du leder arbetet på Jordbruksverket med att se över organisationen för tillsyn av bin. Hur går det till?

– Vi på Jordbruksverket gör just en översyn av lagstiftningen som rör bisjukdomar. Vi anpassar föreskrifterna till djurhälsoförförordningen. Det är alla medlemsländer i Europa tvungna till och det gör att vi bättre kan möta nutidens och framtidens utmaningar.

Hur kommer reglerna att skilja sig mot idag?

– Regelverket kommer att bli vidare, innefatta förebyggande åtgärder och även biodlarens eget ansvar för god bihälsa. De regler som hittills rört bihälsa har bara omfattat bekämpning av sjukdomar. De har handlat om vad bitillsynsmännen får göra, tillåta och hur bekämpning ska ske. Den framtida organisationen omfattar alltså också förebyggande arbete på motsvarande sätt som görs för andra djurslag. Ingripande i fält behöver också, på liknande sätt som för andra djurslag, utformas så att en opartisk bedömning kan göras.

Idag finns 450 bitillsynsmän i Sverige som är förordnade av länsstyrelsen. Hur påverkar ert arbete bitillsynsmännens framtida roll?

– Rollen som bitillsynsman är idag att likställa med en enpersonsmyndighet. Den rollen (som institution) kommer att försvinna men behovet är fortfarande stort av kunnig och erfaren personal för kunskapen om bin blir än viktigare när de sjukdomsförebyggande aspekterna kommer in. Enligt utredningen En samlad

djurhälsoreglering (SOU 2020:62) kommer det i framtiden att bli Jordbruksverkets uppgift att leda och samordna förebyggande åtgärder mot bisjukdomar och att bekämpa dem. Jordbruksverket arbetar med att ta fram en ny organisation för hur detta ska arrangeras och hur kompetensen hos de nuvarande tillsynsmännen kan tas tillvara och utvecklas. Enligt utredningen kommer dock beslut om avlivning, destruktion och sanering i framtiden att tas av Jordbruksverket.

Mer information finns på Jordbruksverkets webbplats. Vi kommer också att återkomma med mer information om hur det nya regelverket påverkar biodlaren.

Bakgrund

Den 21 april 2021 började EU:s nya djurhälsoförförordning gälla. Förförordningen är en ramlagstiftning för djurhälsoområdet och rör djurhälsa och smittskydd. Många regler har funnits tidigare men vissa nya djurslag har tillkommit. Det främsta syftet med de nya reglerna är att förbättra djurhälsan. Till exempel blir det mer fokus på förebyggande insatser snarare än att bara ägna sig åt att bekämpa utbrott.

Djurhälsoförförordningen omfattar alla djurslag. De är uppdelade i tre kategorier:

- landlevande djur
- vattenlevande djur
- djur som varken är land- eller vattenlevande.

Till landlevande djur hör samtliga landlevande däggdjur, fåglar, bin och humlor. Förförordningen innehåller regler både för tama och vilda djur.

Gadden

Gadden utges av Biodlingsföretagarna och utkommer sex gånger per år. Samtliga publiceras på vår hemsida digitalt. Biodlingsföretagarnas medlemmar erhåller Gadden som medlemsförmån.

Kommunikatör

Sanna Ohlander
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Ansvarig utgivare

Helena Ring Johansson
ordforande@biodlingsforetagarna.se

Redaktionellt material

kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Redaktör & Art director

Marie Backman
marie.backman@biodlingsforetagarna.se

Var med och skriv i Gadden

Gadden ska spegla verksamheten hos våra medlemmar. Honorar är 500 SEK + moms per publicerad sida.

Biodlingsföretagarna förbehåller sig rätten till publicerat material om ej annat överenskommit.

Annonsprislista Gadden

Storlek	Gadden	Helår (6 nr)
Helsida (215 x 280 + 3 mm)	4 200:-	22 000:-
Baksida (215 x 265 + 3 mm)	4 500:-	24 000:-
1/2 liggande (187 x 123 mm)	3 000:-	15 400:-
1/2 stående (91 x 251 mm)	3 000:-	15 400:-
1/4 liggande (187 x 60 mm)	1 800:-	8 500:-
1/4 stående (91 x 123 mm)	1 800:-	8 500:-
1/8 liggande (91 x 60 mm)	1 000:-	5 000:-
Radannonser (max 100 tecken)	500:-	

För att boka annons kontakta

Staffan Tegebäck
BIODLINGSFÖRETAGARNA
J A Perssonsgatan 2D
522 31 Tidaholm
Tel: 0708 95 22 50
staffan@tegebäck.se

Medlemmar annonserar gratis med radannonser under köp/sälj på www.biodlingsforetagarna.se/forum

Skicka e-post till:
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Välkommen med din annons

Datum Gadden 2022

Nummer	Material	Utgivningsdag
Gadden nr 1	22-01-10	22-02-03
Gadden nr 2	22-03-18	22-04-06
Gadden nr 3	22-05-20	22-06-08
Gadden nr 4	22-07-29	22-08-17
Gadden nr 5	22-09-23	22-10-12
Gadden nr 6	22-11-18	22-12-07

Viktigt när du skickar material

- Annonser skickas som tryckoptimerad pdf
- Radannonser (max 100 tecken) och kortare nyheter utan bilder skickas till kommunikator@biodlingsforetagarna.se
- Kontakta gärna oss om din idé innan du börjar skriva. Artiklar skickas i Word (.doc). Ange tydligt vad som är rubrik, mellanrubriker och brödtext. Numrera bildtexter och tillhörande bilder. För insänt ej beställt material ansvarar ej.
- Bilder skickas i originalfil som .jpg, i 300 dpi upplösning. Numrera och döp bilderna med artikelns /avsändarens namn.
- Använd gärna Dropbox, OneDrive, Spred, WeTransfer eller liknande tjänst om bildfiler på totalt över 10 Mb skickas. Packa filerna i en mapp med artikelns namn om du skickar flera filer.

Tryck

Danagårds Litho, Ödeshög, 2020
ISSN: 1100-6951

Artiklar och framförda åsikter representerar inte nödvändigtvis föreningens officiella ståndpunkt.

För icke signerat material och bilder svarar redaktören. Gadden får gärna citeras om källan anges.

Copyright © Biodlingsföretagarna

Biodlingsföretagarna är en ideell branschförening vars syfte är att utveckla svensk yrkesbiobildning. Vi utbildar, påverkar myndigheter, ordnar konferenser och studieresor. Välkommen att bli medlem. Hos oss kan din biobildning utvecklas.

Biodlingsföretagarna

Ordförande

Helena Ring Johansson
ordforande@biodlingsforetagarna.se

Vice ordförande

Ingmar Germundsson
ingmar.germundsson@biodlingsforetagarna.se

Kassör

Staffan Tegebäck
staffan.tegebäck@biodlingsforetagarna.se

Sekreterare

Mats Olofsson
mats.olofsson@biodlingsforetagarna.se

Ledamot

Marie Backman
marie.backman@biodlingsforetagarna.se

Lina Norrsell

lina.norrsell@biodlingsforetagarna.se

Mikael Sundström

mikael.sundstrom@biodlingsforetagarna.se

Suppleant

Fredrik Sjöberg
fredrik.sjoberg@biodlingsforetagarna.se

Tomas Lilja

tomas.lilja@biodlingsforetagarna.se

Rådgivning

Utrustning, byggplaner m.m. görs på forumet.
radgivning@biodlingsforetagarna.se

Rådgivning yrkesbiobildning

Björn Jacobsson
0706 669 369

Bihälsa

Björn Gustavsson
bjorn.gustavsson@jordbruksverket.se

Honung

Alf Andersson
blaklintens.bigardar@telia.com

Studieresor

Thomas Dahl
thomas.dahl@biodlingsforetagarna.se
Staffan Tegebäck
staffan.tegebäck@biodlingsforetagarna.se

Revisor

Monica Larsson
monica@honungsgarden.com

Håkan Nilsson

hakan@godhonung.se

Revisorsuppleant

Håkan Albrektsson
info@osterlenhonung.se

Valberedningen

Yngve Kihlberg, sammankallande
yngve@agrobi.se

Thomas Dahl

th.dahl@icloud.com

Wilhelm Ydreståhl

wilhelmydrestal@hotmail.com

BIODLINGSFÖRETAGARNA – det här är vår förening och mission

Biodlingsföretagarna är en branschorganisation och representerar den svenska biobildningsnäringsen. Vi arbetar för medlemmarnas möjligheter att driva bärkraftiga företag inom biobildning och aktuella frågor inom biobildningsnäringsen. Vi arbetar för att upprätta samarbeten inom politiken, med myndigheter samt med organisationer. De frågor och områden som varit aktuella under senare tid berör honungsfusk, biregister, pollinering, utbildning, export, information och bihälsa.

Vi hoppas att du som medlem trivs i föreningen, och har stor nytta och glädje av det nätverk som vi tillsammans bildar. Vi vill att utbytet ska vara både socialt, och rent företagsmässigt. Några exempel på arrangemang är After-skörd – träffar där medlemmar kan utbyta erfarenheter och få nya kunskaper. Biodlarkonferensen – i samband med årsmötet har vi en konferens, som brukar vara mycket uppskattad, med föreläsare både från Sverige och andra länder. Utbildningar – både inom biobildning och företagande har vi ett antal kurser årligen.

Gadden, vår medlemstidning, sprider kunskap, nyheter och information till medlemmarna, där skrivs om allt från praktiska metoder att driva yrkesbiobildning, till information från styrelsen och olika myndigheter. Gadden skickas ut i sex nummer per år. Vi sprider även information genom mail / nyhetsbrev, och via biodlingsföretagarnas facebooksidan.

Medlemmarna kan påverka arbetet i Biodlingsföretagarna genom att vara delaktiga i styrelsearbete, valberedningen, driva frågor genom motioner (som ska lämnas in i tid enligt föreningens stadgar till Årsmötet), vara aktiv i branschorganisationen genom de aktiviteter som genomförs eller genom att driva frågor i medlemsforumet och facebook sidan.

FLASKOR & BURKAR

SNABBT, LÄTT OCH KOMPLETT

Ny katalog på
flaskorburkar.se

2021

www.flaskorburkar.se
+46 (0)413 - 557799 - order@flaskorburkar.se

PS. Hittar ni inte det ni söker i katalogen!
Kontakta oss så tar vi fram just er förpackning.